

Dosarul nr. 2ra-493/23  
2-21140378-01-2ra-04042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: M. Muruianu)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca)

## Î N C H E I E R E

26 iunie 2024

mun. Chișinău

### Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:  
Președinte, judecător  
Judecători

Stela Procopciuc  
Oxana Parfeni  
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Onea Valeriu, reprezentat de avocatul Bodrug Alexandru,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Onea Valeriu împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” cu privire la anularea ordinului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Onea Valeriu și menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

### c o n s t a t ă :

La 21 septembrie 2021, Onea Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” cu privire la anularea ordinului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 18 septembrie 2020 a depus cerere privind acordarea concediului de odihnă anual cu o durată de 39 de zile calendaristice. În acest termen urma să facă un tratament sanatorial, precum și să finalizeze lucrările de toamnă în gospodărie și să pregătească casa sa și a mamei sale pentru perioada rece a anului. Cu toate acestea, însă, angajatorul IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” i-a refuzat în admiterea cererii sale pe durata solicitată, în lipsa unui temei legal, divizând perioada concediului, fără a deține un grafic al concediilor anual după cum prevede art.116 din Codul muncii și fără acordul scris al său, acordându-i numai 21 de zile calendaristice de concediu.

Ordinul respectiv l-a contestat în instanța de judecată, însă acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată, care în prezent se află pe rolul Curții de Apel Chișinău.

La 27 ianuarie 2021, prin scrisoarea nr.01-15/129, IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” i-a propus divizarea concediului de odihnă anual în două părți: prima parte – 25 de zile calendaristice în luna septembrie, iar a doua parte - 14 zile calendaristice în altă perioadă, dar să nu se suprapună cu programarea altor salariați.

Prin răspunsul din 26 februarie 2021, Onea Valeriu a comunicat IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” că solicită acordarea concediului de odihnă plătit pentru anul 2020 – 2021, integral, pe o perioadă de 39 de zile calendaristice conform contractului individual de muncă, contractului colectiv de muncă, Codului muncii, Legii nr.190/2003 cu privire la veterani și Constituției al RM. Concediul integral este necesar pentru a urma un tratament sanatorial cu o durată de 25 de zile, de restul 14 zile are nevoie pentru a finaliza lucrările agricole pe cotele de pământ ce le deține în proprietate, reparații, pregătirea casei sale și a mamei (pensionară în etate) pentru sezonul rece a anului (procurarea lemnului, cărbunului etc). Fiecare zi de concediu a fost strict planificat și nu poate fi amânat pentru o altă dată la discreția administrației IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească”.

Prin scrisoarea nr.01-15/403 din 12 martie 2021, cu privire la programarea concediilor de odihnă anuale pentru anul 2021, IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” i-a comunicat că pe parcursul anilor (de la angajare – până în anul 2019 inclusiv) a beneficiat anual de un concediu integral de 39 de zile calendaristice. Ca răspuns la cererea de acordare a concediului integral, i s-a sugerat să fie înțelegător față de situația pandemică în care se află țara la moment și față de colegi, care au fost receptivi și au divizat concediul de odihnă în două părți, una dintre care avea o durată de cel puțin 14 zile calendaristice. Suplimentar, s-a precizat că conducerea instituției a prevăzut acordarea concediilor anuale integrale pentru anul curent (2021) în lunile decembrie, ianuarie și februarie. Reieșind din programarea pentru anul 2021 a concediilor de odihnă anuale a salariaților din cadrul Substației XXXXX și din analiza perioadelor în care s-a aflat în concedii anuale în anii precedenți, IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” a venit cu o altă propunere în adresa lui de a diviza concediul de odihnă anual în două părți, și anume: prima parte – 14 zile calendaristice (de la 16 august 2021 – până la 11 septembrie 2021) și a doua parte – 14 zile calendaristice (de la 18 octombrie 2021 – până la 31 octombrie 2021) și în situația în care se va ameliora situația pandemică din țară, angajatorul va fi dispus să-i ofere concediul de odihnă anual integral în luna septembrie a anului curent.

Prin scrisoarea nr.01-15/1428 din 06 septembrie 2021, IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” repetat l-a notificat pe Onea Valeriu cu propunerea de ai diviza concediul anual de odihnă în două părți: prima parte – 25 de zile calendaristice (21 de zile calendaristice concediul de odihnă anual plus 4 zile calendaristice concediul de odihnă anual suplimentar), începând cu 18 septembrie 2021, restul 18 zile calendaristice de concediu de odihnă în altă perioadă, dar să nu se

suprapună cu concediul de odihnă a altor salariați, astfel, dând dovadă că și programarea concediilor de odihnă ca proces este divizată în programare conformă pentru prima parte a concediului și lipsa unei programări pentru a doua parte a aceluiași concediu de odihnă anual.

Prin dezacordul din 13 septembrie 2021 Onea Valeriu și-a manifestat poziția referitor la netemeinicia și ilegalitatea divizării concediului său de odihnă pentru anul 2021 și necesitatea de ai asigura integritatea acestuia.

La 16 septembrie 2021, IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” a emis ordinul nr.422/17-c, prin care s-a acordat lui Onea Valeriu, XXXXX, Substația XXXXX, concediu de odihnă anual, cu o durată de 21 de zile calendaristice (18 zile pentru perioada de muncă 01.07.2019 – 01.07.2020 și 3 zile pentru perioada de muncă 01.07.2020 – 01.07.2021, de la data de 18 septembrie 2021 – până la 08 octombrie 2021 inclusiv) și cu o durată de 18 zile calendaristice, pentru perioada de muncă 01 iulie 2020 – 01 iulie 2021, de la data de 20 noiembrie 2021 – până la 07 decembrie 2021 inclusiv.

Reclamantul consideră divizarea concediului său de odihnă pentru anul 2021 ca fiind neîntemeiată și ilegală, pasibilă a fi anulată, deoarece contravine art.112 alin.(1) și (2) și art.115 alin.(5) din Codul muncii, or, dreptul la concediu de odihnă anual plătit este garantat pentru toți salariații și acest drept nu poate fi obiectul cesiunii, renunțări sau limitări, iar o înțelegere de renunțare la acest drept este nulă.

În opina reclamantului divizarea de către angajator a concediului său de odihnă anual plătit pentru anul 2021 s-a efectuat unilateral, autoritar, contra voinței sale, fără acordul scris al său.

Motivarea ordinului pe prevederile art.112-117 din Codul muncii, Hotărârii Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică nr.59 din 13 august 2021 și pct.5.3.3 din contractul colectiv de muncă pentru anii 2018 – 2021, la cererea sa nr.O-5382c din 26 august 2021, nu este relevantă, întrucât nu se face trimitere la norma de drept concretă și vine în contradicție cu circumstanțele de fapt ale litigiului.

Pe lângă acestea, potrivit art.113 alin.(2) din Codul muncii, pentru salariații din unele ramuri ale economiei naționale (învățământ, ocrotirea sănătății, serviciul public etc.), prin lege organică, se poate stabili o altă durată a concediului de odihnă anual (calculată în zile calendaristice). La caz, Ministerul Sănătății nu elaborat o astfel de lege organică, de care nu dispune nici pârâțul.

În viziunea reclamantului prin ordinul nr.422/17-c din 16 septembrie 2021, IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” i-a acordat perioada restantă a concediului din anul 2020, cu o durată de 18 zile calendaristice, pe care a contestat-o în instanța de judecată, în lipsa unei cereri semnate de către el în acest sens, și 3 zile din contul concediului pentru anul 2021, iar pentru perioada neprogramată, adică a doua parte a concediului de odihnă divizat pentru anul 2021, i s-a acordat concediul de odihnă pe o durată de numai 18 zile calendaristice.

În total, i s-a acordat un concediu de odihnă pentru anul 2021, cu o durată divizată, ce cuprinde numai 21 de zile calendaristice din cele 39 de zile solicitate în cerere, adică un concediu anual de odihnă incomplet.

Din analiza întinderii acestor două perioade divizate de concediu anual, denotă că acestea sunt destul de apropiate în timp, fiind despărțite practic de luna octombrie și parțial de luna noiembrie - 37 de zile calendaristice, plus 4 zile concediu suplimentar pentru donarea de sânge 2021. Pe această durată un felcer, într-un grafic normal de lucru, execută munca aproximativ 9 ture la un număr total de felceri – 10 unități încadrate și plus o brigadă pentru urgențe de reanimare cu o echipă din 4 felceri, care acționează numai în cazuri extreme și de maximă gravitate.

Această situație denotă că nu există niciun motiv dovedit din punct de vedere material, economic etc., care ar periclita funcționalitatea entității, chiar și în circumstanțele unei situații pandemice de urgență și în aceste condiții – divizarea concediului de odihnă anual, se prezumă a fi inoportună și inconsistentă.

Distinct de aceasta, potrivit art.14 alin.(1) lit.m) din Legea nr.190 din 08.05.2003 cu privire la veterani, veteranii de război au dreptul la concediu de odihnă în perioada convenabilă, precum și la concediu suplimentar neplătit pe un termen de până la 2 săptămâni.

Din cauza managementului defectuos și a lipsei de competență a IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească”, în reglementarea relațiilor de muncă și de odihnă cu angajaților săi, prin acțiuni de genul ordinului nr.422/17-c „Cu privire la acordarea concediului de odihnă anual lui Onea Valeriu”, recurg la umilirea și discriminarea lucrătorilor, dânsul simțind această stare de suferințe și umilire în fiecare zi.

În cumul cu munca prestată în regim de situație de urgență în sănătate, a generat agravarea stării sănătății lui, fiind nevoit în prezent să suporte un tratament și îngrijiri medicale pentru maladia de care suferă, destul de costisitoare, consecințele căreia este greu de prognozat.

Prin urmare, cerința sa de încasare a prejudiciului moral este suficient de întemeiată și legală în sensul art.329 din Codul muncii.

În contextul enunțat, Onea Valeriu a solicitat declararea ilegală și neîntemeiată divizarea concediului anual de odihnă plătit pentru perioada de muncă 2020 – 2021 în baza ordinului nr.422/17-c din 16 septembrie 2021 „Cu privire la acordarea concediului de odihnă anual dlui Onea Valeriu” emis de IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” pe motivul lipsei acordului (cererii scrise) a salariatului; anularea ordinului nr.422/17-c din 16 septembrie 2021 „Cu privire la acordarea concediului de odihnă anual dlui Onea Valeriu” emis de IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” ca neîntemeiat și nelegitim; dispunerea încasării din contul pârâtei în beneficiul său a sumei de 50.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru acțiunea depusă de Onea Valeriu a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 16 martie 2022, Onea Valeriu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, iar la 03 iunie 2022, întru executarea încheierii din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Onea Valeriu și s-a menținut hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prima instanță și instanța de apel, fiind investite cu judecarea prezentei cauzei, au motivat soluțiile de respingere a acțiunii depuse de Onea Valeriu constatând că, apelantul/reclamant este angajat al IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească”, în calitate de XXXXX, în Substația XXXXX.

La 26.08.2021, reclamantul/apelant s-a adresat angajatorului IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” cu cererea nr. O-5382c, prin care a solicitat acordarea concediului de odihnă anual pentru 39 zile calendaristice, începând cu data de 18.09.2021 (f.d.49) și cererea cu nr.O-5383c, prin care a solicitat acordarea concediului suplimentar plătit în legătură cu donarea de sânge (f.d.50). În urma cererilor depuse, IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” la data de 16.09.2021 a emis Ordinul nr. 422/17-c cu privire la acordarea concediului de odihnă anual lui Onea Valeriu cu o durată de 39 zile calendaristice în perioadele 18.09.2021 - 08.10.2021 și 20.11.2021 - 07.12.2021 (f.d.16,53, vol.I) și Ordinul nr.420/3-c cu privire la acordarea zilelor libere pentru donarea de sânge cu o durată de 4 zile libere plătite, începând cu 09.10.2021 - până la 12.10.2021 (f.d. 54, vol.I).

Cu trimitere la prevederile art.30 alin.(1), art.112, art.113, art.116 alin.(1)-(2) și (5) din Codul muncii, instanțele de judecată au reținut că în conformitate cu graficul de lucru al SAMU XXXXX, pentru anul 2021, programarea concediilor de odihnă a personalului pentru anul 2021, a fost aprobat cu excepția duratei concediului Valeriu Onea, fapt confirmat prin aplicarea mențiunii „*programarea a fost acceptată cu excepția dlui Onea Valeriu cu care se duc tratative de a diviza concediul anual în 2 părți*” (f.d.59, vol.I).

Potrivit capitolului V pct.5.3, subpct.5.3.3 din contractul colectiv de muncă al IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” pe anii 2018 - 2021, angajatorul de comun acord cu comitetul sindical, până la 15 decembrie al anului calendaristic care expiră, aprobă Programul flexibil de acordare a concediilor de odihnă anuale și suplimentare pentru anul ce urmează, cu respectarea următoarelor condiții: concediul va fi planificat pentru fiecare salariat astfel, ca cel puțin o dată la 2 ani să coincidă cu sezonul estival; soții care lucrează la aceeași unitate, au dreptul la concediu în aceeași perioadă de timp; ținând cont de necesitatea asigurării bunei funcționări a instituției programarea concediilor de odihnă anuale se va efectua cu divizare în două părți, una dintre care va avea o durată de cel puțin 14 zile calendaristice, cu programarea acestora în perioadele care le va dori salariatul.

Instanțele de judecată au remarcat că în conformitate cu dispozițiile art.116 alin. (2) din Codul muncii, pct.5.3.3 din contractul colectiv de muncă pentru anii 2018 - 2021, pentru necesitatea asigurării buneii acționări a IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească”, în adresa reclamatului/apelantului Onea Valeriu au fost expediate propuneri privind divizarea concediului anual în două părți, fapt confirmat prin scrisorile nr.01-15/129 din 27.01.2021, nr.01-15/403 din 12.03.2020 și nr.01-15/1428 din 06.09.2021, angajatorul IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească”, venind cu inițiativa de a diviza concediul ultimului, însă tratativele între părți nu s-au soldat cu succes.

Cu referire la art.118 alin.(2) și (3) din Codul muncii, instanțele de judecată au reținut că concediul de odihnă se acordă anual conform programării prevăzute la art. 116 Codul muncii. Angajatorul are obligația de a lua măsurile necesare pentru ca salariații să folosească concediile de odihnă în fiecare an calendaristic. În cazuri excepționale, dacă acordarea integrală a concediului de odihnă anual salariatului în anul de muncă curent poate să se răsfrângă negativ asupra buneii funcționări a unității, o parte din concediu, cu consimțământul scris al salariatului și cu acordul scris al reprezentanților salariaților, poate fi amânată pentru anul de muncă următor. În asemenea cazuri, în anul de muncă curent, salariatului i se vor acorda cel puțin 14 zile calendaristice din contul concediului de ni anuala partea rămasă fiindu-i acordată până la sfârșitul anului următor.

La acest capitol, instanțele de judecată au subliniat că conform cap.II, pct.12 din anexa nr.1 al ordinului comun al Ministerului Sănătății și CNAM nr. 596/404A din 21.07.2016 cu privire la aprobarea normelor metodologice de aplicare a Programului Unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” asigură acordarea asistenței medicale de urgență populației (maturi și copii), indiferent de statutul persoanei în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală (asigurat/neasigurat), pe întreg teritoriul deservit în regim non-stop. Iar, reieșind din pct.1 al Hotărârii Comisiei Naționale Extraordinară de Sănătate Publică nr. 61 din 09.09.2021, s-a declarat stare de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova în perioada 10 septembrie - 30 octombrie 2021, reclamantul/apelant Onea Valeriu intervenind cu cerere privind acordarea concediului de odihnă anual anume în această perioadă, adică perioada când erau în vigoare prevederile hotărârii enunțate supra, precum și ale Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 8 din 28.03.2020, potrivit căreia, la pct.1) subpct. 1.1. s-a stabilit că se împuternicesc prin derogare de la prevederile actelor normative în vigoare, în perioada stării de urgență, conducătorii unităților din sectorul bugetar cu dreptul de a stabili durata concediilor, anuale ale salariaților.

Ținând cont de domeniul de activitate al părâtei/intimatei IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească”, precum și de starea de urgență cu privire la situația pandemică la nivel național, în vederea necesității asigurării buneii funcționări a instituției pe întreg teritoriul deservit regim non-stop, instanțele de judecată au apreciat acțiunile angajatorului ca fiind întemeiate și în strictă corespundere cu

prevederile legale, solicitarea reclamantului cu privire la concediul de odihnă anual fiind acceptată integral cu o durată de 39 zile calendaristice, însă divizată în două părți: prima parte (21 zile) - începând cu data 18.09.2021 până la 08.10.2021 și a doua parte (18 zile) - începând cu 20.11.2021 - până la 07.12.2021, în acest sens fiind emis Ordinul nr. 422/17-c din 16.09.2021.

În acest context, instanțele de judecată au considerat neîntemeiată pretenția reclamantului privind anularea ordinului IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” cu privire la acordarea concediului de odihnă anual nr.422/17-c din 16.09.2021, or, la caz nu au fost constatate temeiuri pentru anularea acestuia.

Nu a fost reținut argumentul lui Onea Valeriu precum că a avut dreptul la acordarea concediului pentru donarea de sânge, or, potrivit art.190 alin.(3) din Codul muncii, în caz de donare a sângelui sau a derivatelor de sânge în timpul concediului de odihnă anual, în zilele de repaus sau în cele de sărbătoare nelucrătoare, angajatorul este obligat să acorde salariatului donator de sânge altă zi liberă plătită care, cu acordul scris al salariatului respectiv, poate fi alipită la concediul de odihnă anual.

Instanțele de judecată au notat că conform graficelor de muncă ale lui Onea Valeriu (f.d.55-59, vol.I), la momentul donării sângelui, și anume la data de 12.11.2020, 19.01.2021, 01.04.2021 și 22.07.2021, ultimul s-a aflat în zilele lui de repaus și prin urmare, la 16.09.2020, IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” a emis Ordinul nr.420/3-c cu privire la acordarea zilelor libere pentru donarea de sânge cu o durată de 4 zile libere plătite, începând cu 09.10.2021 - până la 12.10.2021 (f.d.54), situație care atestă că, la emiterea ordinului menționat, au fost respectate prevederile legale precitate.

Cu trimitere la art.117 alin.(1) din Codul muncii, instanțele de judecată au notat că conform foilor de calcul pentru luna octombrie 2021, în beneficiul reclamantului/apelantului Onea Valeriu, au fost transferate indemnizații pentru concediul ordinar în sumă de XXXXX lei și indemnizații pentru donarea sângelui în sumă de XXXXX lei, iar pentru luna noiembrie 2021 au fost transferate indemnizații pentru concediu ordinar în suma de XXXXX lei (f.d.63-64, vol.I).

Totodată, instanțele de judecată au reținut că din suportul probator administrat la dosar se denotă că la revenirea din concediul anual acordat pentru perioada (18.09.2021-12.10.2021), la data de 13.10.2021 reclamantul a prezentat certificatul de concediu medical Seria XXXXX din 17.09.2021 - 12.10.2021, pentru perioada (17.09.2021 - 12.10.2021), o parte a concediului anual și a concediului anual suplimentar fiind suprapuse cu concediul medical (f.d.65, vol.I).

La fel, instanțele de judecată au remarcat că în adresa reclamantului/apelant a fost expediată scrisoarea nr.01-15/1612 din 13.10.2021, pentru a amâna sau a prelungi perioada concediului de odihnă anual în conformitate cu art.18 alin.(6) din Codul muncii, inclusiv, cu indicarea duratei zilelor de concediu de odihnă anual nefolosite (f.d.66, vol.I), iar ca răspuns la această scrisoare, la 21.10.2021 ultimul a înaintat cererea cu nr.01-14/1852, prin care a solicitat acordarea concediului de odihnă anual

integral (nefolosit) (f.d.67, vol.I). În temeiul cererii enunțate, angajatorul IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” a emis ordinul nr.503/16-c din 22.10.2021, prin care a acordat reclamantului zilele de concediu integral pentru zilele nefolosite, și anume: 25 zile calendaristice, fără plata indemnizațiilor de la 08.12.2021 - până la 03.01.2022 (pentru perioada concediului anual suprapus cu acel medical) și 21 zile calendaristice de la 04.01.2021 până la 27.01.2021.

Instanțele de judecată au concluzionat că toate acțiunile IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” în raport cu reclamantul/apelant Onea Valeriu au fost întreprinse cu respectarea prevederilor legislației muncii, argumentele invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel fiind lipsite de suport juridic și faptic, nefiind probate.

Cu atât mai mult că însuși Onea Valeriu a confirmat că angajatorul a executat obligațiile sale privind achitarea indemnizațiilor, acesta beneficiind de zilele de concediu, utilizând efectiv perioada acordată.

Distinct de cele relatate instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că prin hotărârea definitivă și irevocabilă din 01.04.2021 a Judecătorei Chișinău sediul Centru (menținută prin decizia din 27.01.2022 a Curții de Apel Chișinău și încheierea irevocabilă din 17.08.2022 a Curții Supreme de Justiție) a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Onea Valeriu împotriva IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” cu privire la declararea ca ilegală și neîntemeiată a divizării concediului de odihnă anual care a vizat anul precedent.

Referitor la pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, estimat de reclamantul/apelant în mărime de 50.000 de lei, cu trimitere la art. 2036 și 2037 din Codul civil, instanțele de judecată au considerat-o neîntemeiată, deoarece este o cerință complementară celei de bază.

La fel, cu trimitere la art.94 și 96 din Codul de procedură civilă, instanțele de judecată au considerat drept neîntemeiată și cerința reclamantului privind compensarea cheltuielilor de judecată.

La 20 martie 2023, Onea Valeriu, reprezentat de avocatul Bodrug Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului Onea Valeriu, reprezentat de avocatul Bodrug Alexandru a invocat netemeinicia deciziei instanței de apel, invocând că cauza nu a fost examinată obiectiv, sub toate aspectele, nu a fost apreciate multiaspectual probele administrate, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost aplicată și interpretată eronat legea.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile pe prevederile art.112-117 din Codul muncii, Hotărârii Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică nr.59 din 13.08.2021 și pct.5.3.3 din contractul colectiv de muncă, care nu sunt relevante speței, nefiind concretizate dispozițiile de drept pe care se bazează, precum și

vin în contradicție cu situația de fapt a cauzei. La caz, ordinul contestat nu este întemeiat legal.

Recurentul consideră că în speță sunt relevante prevederile art.113 alin.(2) din Codul muncii, care statuează că, pentru salariații din unele ramuri ale economiei naționale (învățământ, ocrotirea sănătății, serviciul public etc.), prin lege organică, se poate stabili o altă durată a concediului de odihnă anual (calculată în zile calendaristice), or, Ministerul Sănătății nu a elaborat și nu are la dispoziție o astfel de lege organică, de care nu dispune nici angajatorul, circumstanță ignorată de instanțele de judecată.

Din cele 39 de zile de concediu de odihnă solicitat, intimatul i-a acordat un concediu incomplet de 21 de zile calendaristice, fără acordul scris al său, fiind divizat în două părți, astfel, pe perioada restantă a concediului din 2020 i s-a acordat 18 zile calendaristice și 3 zile din concediul pentru anul 2021, iar pentru perioada neprogramată, adică a doua parte a concediului de odihnă divizat pentru anul 2021, i s-a acordat numai 18 zile calendaristice.

În opinia recurentului întinderea acestor 2 perioade divizate de concediu de odihnă anual, denotă că acestea sunt destul de aproape în timp, despărțite de luna octombrie și parțial de luna noiembrie – 37 de zile calendaristice (4 zile de concediu suplimentar pentru donarea de sânge în 2021). Pe această durată, un felcer într-un grafic normal de lucru, execută munca maxim 9 ture la un număr total de felcer – 10 unități încadrate plus o brigadă pentru urgențe de remunerare cu o echipă din 4 felceri, care acționează numai în cazuri extremale și de maximă gravitate.

La caz, nu există motive din punct de vedere material și economic etc, care ar periclita funcționalitatea entității, chiar și în circumstanțele unei situații pandemice de urgență și în aceste condiții – divizarea concediului de odihnă anual se prezumă a fi inoportună și inconsistentă.

De asemenea, acordarea concediului de odihnă anual integral este susținută și de prevederile art.14 alin.(1) lit. m) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, care statuează că veteranii de război au dreptul la concediu de odihnă în perioada convenabilă, precum și la concediu suplimentar neplătit pe un termen de până la 2 săptămâni, însă instanțele de judecată ierarhic inferioare nu s-au expus în privința acestui argument.

Prin ordinul contestat i s-a cauzat suferințe ce au dus la agravarea sănătății lui, fiind nevoit să suporte un tratament costisitor, respectiv, cerința privind repararea prejudiciului moral este întemeiată și legală în sensul art.329 din Codul muncii.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 17 noiembrie 2022, în ședință publică.

Din actele cauzei rezultă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa reprezentantului recurentului Onea Valeriu, avocatul Bodrug Alexandru la 29 decembrie 2022, însă nu se atestă date când a fost recepționată de către acesta (f.d.232-233, vol.I).

Totodată, potrivit informației de pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: [cac.instante.justice.md](http://cac.instante.justice.md), decizia integrală a Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, a fost publicată la data 09 ianuarie 2023.

Mai mult ca atât, în cererea de recurs avocatul Bodrug Alexandru în interesele lui Onea Valeriu a indicat că copia deciziei integrale din 17 noiembrie 2022 i-a fost comunicată la 19 ianuarie 2023 (f.d.3, vol.II).

Astfel, recursul declarat la 20 martie 2023 de către Onea Valeriu, reprezentat de avocatul Bodrug Alexandru, este în termen.

La 06 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” copia recursului declarat de Onea Valeriu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.7, vol.II).

La 27 aprilie 2023, IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Prespitalicească” a depus referință, solicitând declararea recursului depus de Onea Valeriu ca inadmisibil, deoarece temeiurile invocate în recurs nu se încadrează în prevederile art.432 din Codul de procedură civilă.

Prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În conjunctura enunțată, și având în vedere că, recursul a fost depus la 20 martie 2023, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură civilă, acesta va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat Onea Valeriu, reprezentat de avocatul Bodrug Alexandru, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă (până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art.433 lit.a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului (20 martie 2023), cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Din analiza recursului rezultă că, Onea Valeriu, reprezentat de avocatul Bodrug Alexandru a invocat temei de admisibilitate prevederile art.432 alin.(2) lit.a), b) și c) și alin.(4) din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data de 20 martie 2023, potrivit cărora se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea. Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că *aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară*, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fără însă a specifica care normă de drept prevăzută la art.432 CPC a fost încălcată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute de art.432 alin.(2) lit.a), b) și c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului (20 martie 2023), normă citată supra, nu a stabilit că instanța de apel a încălcat esențială sau a aplicat eronat normele de drept material sau a normelor de drept procedural.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit săvârșirea încălcărilor de către Curtea de Apel Chișinău în măsura în care ar fi dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau ar fi comis erori ce au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Totodată, instanța de recurs nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

De altfel, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căror instanța de apel și prima instanță, s-au pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 din Codul de procedură civilă.

Din analiza deciziei contestate în raport cu argumentele invocate în recurs și cu suportul probator administrat la caz, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicite admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p.230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p.45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art.440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redade, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Onea Valeriu, reprezentat de avocatul Bodrug Alexandru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art.433 lit.a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Onea Valeriu, reprezentat de avocatul Bodrug Alexandru.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc